

Menekülés Agaunumból

Félix, Regula és Exuperantius legendájának jeleneteit mutató oltár táblái

Alkotó	A Winkler-epitáfium mesterének (Hans Engelhartnak?) követője
Készítés ideje	1480-1490
Anyag	fenyőfa
Technika	tempera, aranyozott
Méret	magasság: 78,5 cm szélesség: 50 cm mélység: 1,4 cm
Leltári szám	55.51

Leírás

Az egykori oltár szárnyainak belső oldalán, mustrás aranyháttér előtt párosával ábrázolt férfiszentek sorakoztak (55.68, 55.69, 55.70), azonosításuk azonban bizonytalan. A szárnyak külső oldala és a merevszárnyak Zürich város védőszentjeinek, Felixnek, Regulának és Exuperantiusnak legendájából vett jeleneteket mutattak. A négy, eredetileg mozgósárnyhoz tartozó oltártábla közül háromnak mindkét, kettéfűrészeléssel szétválasztott oldala, valamint a négy merevszárny tábla van a Keresztény Múzeum tulajdonában. A mozgósárnyakhoz tartozó negyedik oltártábla egykori külső oldala a bécsi Belvedere gyűjteményében található (Inv. 4978), belső oldala lappang.

A táblák többsége tehát szétfűrészelt vagy sorvasztott és körülvágott; ez (is) magyarázza a köztük levő méretkülönbséget.

Proveniencia

A sorozatból az 55.52 és 55. 53 számú a Zichy-gyűjteményből került a Fővárosi Képtárba, majd a Szépművészeti Múzeumba, onnan pedig 1937-ben csere útján a Keresztény Múzeumba (az okolicsnói főoltár predellájának Fájdalmas Máriát és Evangélista Szent Jánost ábrázoló két töredékéért cserébe). A többi tábla Ipolyi Arnold gyűjteményéből származik, aki, Fraknói Vilmos ismeretei szerint, Kassa környékén vásárolta őket. 55.51: "77. Oltárszárnykép deszkán: három szent zarándok. XV. sz. vége."

(Lakatos-Balla 290)

Restaurálás

1959 - Varga Dezső; 1979-80 Fekete Judit.

Kiállítások

- 55.51-57 Zürich, Schweizerisches Landesmuseum 1988 dec - 1989. márc.
- 55.69: Burg Güssing 1990. május 4. - 1990 október 28.

Bibliográfia

- Lakatos-Balla Attila: Ipolyi Arnold püspök hagyatéka Nagyváradon. Miscellanea Historica Varadinensia III. Nagyvárad 2012 290.
- Ivan Gerat: Legendary Scenes. An Essay on Medieval Pictorial Hagiography. Bratislava 2013, 116 - 118, 261, 263, 266 283, 284.

- Cséfalvay Pál, szerk.: Keresztény Múzeum, Esztergom. Budapest, 1993. Corvina, 189-191 (Végh J.).
- Die Ritter. Burgenländische Landesausstellung. Güssing - Eisenstadt 1990, 312. (55.69).
- Die Züricher Stadtheiligen Felix und Regula. Zürich, Hochbauamt 1988. (Kiáll. kat.), 65.
- Marcel Chicoteau: The Journey to Martyrdom of Saints Felix and Regula c.a. 300 AD (A Study of Sources and Significance). Brisbane 1984.
- Baum, Elfriede: Katalog des Museums mittelalterlicher österreichischer Kunst (Österreichische Galerie Wien). Katalog I. Wien-München 1971, 161-162.
- Vaculik, K: Gotické umenie Slovenska. Zvolen, 1975 (Kiáll. kat.), 50-51.
- Wütrich L: Cecile Ramer: Felix, Regula und Exuperantius. Ikonographie der Stifts- und Stadtheiligen Zürichs. Rezension. In: Zeitschrift für Schweizerische Archäologie und Kunstgeschichte XXXI (1974) 61.
- Cecile Ramer: Felix, Regula und Exuperantius. Ikonographie der Stifts- und Stadtheiligen Zürichs. In: Mitteilungen der Antiquarischen Gesellschaft in Zürich, Bd 47. Zürich 1973, 5-40.
- Pigler Andor: Katalog der Galerie Alter Meister. Budapest 1967, 431.
- Walter Nigg: Felix und Regula. Fretz-Wasmuth. Zürich 1967.
- Mucsi András: Az esztergomi Keresztény Múzeum Régi Képtárának katalógusa. Budapest, 1975, Corvina, 15, 16.
- Mucsi 1973, 11.
- Boskovits Miklós-Mojzer Miklós-Mucsi András: Az esztergomi Keresztény Múzeum képtára (Budapest, 1964. Akadémiai Kiadó) 134-136, 137-138.
- Gothic Panel painting in Hungary) Budapest 1963, 23, 24. kat. sz.
- Radocsay Dénes: Gótikus festmények Magyarországon (Gotische Tafelmalerei in Ungarn .
- Stange XI. 1961, 51.
- Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei. Budapest 1955, 116-117, 351.
- Thieme- Becker XXXVII 1950, 92 (K. Oettinger).
- Magyarország műemléki topográfiája I. Esztergom 1. Esztergom műemlékei (összeállította: Genthon István; Budapest 1948), 36-38, 41.
- Guy de Tervarent: Les énigmes de l'art du Moyen Age. I. Paris 1938, 15-16.
- Csánky Dénes: A gyűjtemények gyarapodása. A Régi Képtár. In: Az O.M. Szépművészeti Múzeum Évkönyvei VIII 1937, 172-173.
- Szerk. Huszár K. Budapest - Warszawa 1936, 121.
- Gerevich Tibor: A lengyel és a magyar művészet kapcsolatai. Magyarország és Lengyelország.
- Genthon István: A régi magyar festőművészet. Vác, 1932, Pestvidéki Nyomda, 86-87.
- Otto Benesch: Der Meister des Krainburger Altars. Die Wiener Tafelmalerei im Zeitalter Friedrich III. In: Wiener Jahrbuch für Kunstgeschichte VII 1930, 186.
- O. Benesch: Die Fürstserzbischöfliche Gemäldegalerie in Gran. Belvedere 14. 1929., 69.
- Gerevich Tibor: A régi magyar művészet európai helyzete. Budapest 1924., 24.
- Bihar Vármegye 1898, 77.
- Fraknói Vilmos: "Ipolyi Arnold képgyűjteménye", Új Magyar Sion 2 (1871): 365-77.

Kapcsolódó műtárgyak

55.52 Felix, Regula és Exuperantius a helytartó előtt

55.53 Olajbafőzés

55.54 Keréketörés

55.55 A vértanúk lefejezése

55.56 Nagy Károly császárnak angyal mutatja az utat a vértanúk sírjához

55.57 A vértanúk sírjának feltalálása

55.68 Szent Márton és Püspökszent (Toulouse-i Szent Lajos?)

55.69 Szent György és Szent Quirinus (?)

55.70 Szent János és Pál vértanúk

